

El proverbi dins la galeta de la sort

Jenny Offill es mira el món des dels ulls d'un antílop a la seva última novel·la 'Departament d'especulacions'. En **Josep Lambies** fa que li parli de Sòcrates

Aquell qui especula sobre l'univers no és pas millor que un boig. El primer a adonar-se'n va ser Sòcrates, ara fa 25 segles, i a l'escriptora americana Jenny Offill no li ha passat per alt. La seva última novel·la es titula *Departament d'especulacions* (Amsterdam/Asteroides), en honor a les paraules màgiques del filòsof maièutic. "Penso en aquesta frase com una finestra oberta a les idees que tracto en el llibre, que és de principi a fi un acte d'especulació", explica Offill, carregant la catapulta. És un monòleg torrencial, en boca d'una dona que revisa la seva història amb efecte de rebobinat, disparant reflexions a ritme de telègraf.

Fidel a Sòcrates, el relat agafa la forma d'un deliri impossible de predir. En la primera línia, la narradora adopta el punt de vista d'un antílop, una bèstia dotada d'una visió deu vegades superior a la dels humans, que si s'ho proposa és capaç d'albirar els anells de Saturn. "El que intenta és fer una mena de zoom enfora de la seva pròpia vida, mirar-se a si mateixa des de les altures, amb una perspectiva privilegiada", explica Offill. D'altra banda, és cert que el flirteig amb el regne animal és marca de la casa. Fa uns anys, l'autora va publicar un relat d'humor on hi havia un personatge que encarregava un ós peresós per correu.

Que les gralles blaves passen el divendres en companyia del dimoni i que l'amor és com una cita entre un ànec i un Martini són algunes de les lliçons que s'aprenen llegint *Departament d'especulacions*. "Recorda aquell raonament de Picasso, que deia que l'artista és un receptacle d'emocions que

vénen de tot arreu, del cel, de la terra, d'un tros de paper i d'una teranyina", glosa l'autora, fent-nos caure en el cau del conill blanc. Està escrit amb una prosòdia amfetamínica, de paràgrafs curts i escasses subordinades, en un format aforístic que imita l'estil del proverbi dins d'una galeta de la

sort. "Per mi, l'única norma de l'escriptura és que has de prendre riscos emocionals", engalta Offill.

De petita, quan la duïen al zoo, es podia passar hores mirant els lèmurs, els guepards i els rinoceronts, perquè diu que li ensenyaven que més enllà de la porta de casa seva hi havia un

món salvatge i meravellós. I això és el que ha volgut transmetre en aquest llibre, a través d'un personatge que llegeix Horaci i se sap de memòria fragments d'Hesíode, parla d'astronautes, menja bistecs crus i viu entre ratolins i xinxes. "Crec que la idea que hi ha coses que tenen importància i d'altres que són trivials és una idea equivocada –explica Offill–. Si estem prou desperts als misteris de la vida, aquesta distinció deixa de ser perceptible". Com deia Breton, la bellesa serà explosió fixa.

“
Dir que el món es divideix en coses importants i trivialitats és una equivocació

Així doncs, la dona passa comptes amb els seus records, i es pregunta com s'ho hauria d'haver fet perquè les coses li sortissin millor. "Aquesta manera de pensar només pot acabar portant-la a perdre el seny", declara Offill, amb una certa tendresa pel personatge. Tot i que sempre va dir que mai no es casaria perquè no volia convertir-se en una esposa ressaguera com la de Vladimir Nabokov, la dona que pensa en el passat com la lletera que plora sobre el seu somni fet miques va acabar trobant un home, tenint criatures, i llogant un apartament. Potser, si hagués encarregat un ós per correu a temps, tot li hauria anat una mica millor.

Departament d'especulacions
Amsterdam. 169 pàg. 17,90 €.